

6. december 2024
Sagsnr.: 21/10491
Klagenr.: 1026318
Sagsbehandler: CHJ/SUOE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**Miljø- og
Fødevareklagenævnet**
Toldboden 2
8800 Viborg

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om miljøgodkendelse til udvidelse af et husdyrbrug i Rebild Kommune

Tlf.: 72 40 56 00
CVR-nr.: 37795526
Nævnets e-mail:
mfkn@naevneshus.dk
www.naevneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 9, stk. 3, jf. § 8, stk. 1, nr. 4, og § 16 a, stk. 2, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Rebild Kommunes afgørelse af 16. august 2021 om miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug og et mindre hestebrug på Svanholmsmindevej 31A, 9293 Kongerslev, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med husdyrbruglovens § 76, stk. 1, har behandlet sagen i nævnets afdeling for jordbrugsforhold, jf. § 3, stk. 1, nr. 4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 29. august 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en række omboende i én samlet klage.

Klager har efterfølgende den 9. september, 10. oktober, 11. oktober, 28. oktober, 3. november, 4. november, 6. november, 20. november, 21. november, 3. december, 17. december 2021, 15. januar, 19. januar, 30. januar, 14. februar, 1. marts, 3. marts, 9. april, 28. juni, 1. juli, 17. juli, 19. juli, 14. august, 8. november, 8. december, 9. december 2022, 2. februar, 4. februar, 14. maj, 17. maj, 31. maj, 4. juni, 6. juni, 1. juli, 10. juli, 13. juli, 16. juli, 10. august, 20. august, 26. august, 27. august, 28. august, 30. august, 10. september, 27. september, 28. september, 4. oktober, 24. oktober 2023, 25. marts, 18. august og 25. august 2024 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har navnlig anført, at

- husdyrbruget skal godkendes på ny,
- der skal laves en ny beregning af gylleproduktion og en ny gyllekapacitetsberegning,
- Rebild Kommune ikke har overholdt partshøringsreglerne,
- der skal foretages en ny vurdering af de meddelte dispensationer, idet stalden er flyttet,
- staldstørrelserne, produktionsarealerne, nudrift og ansøgt drift er opgjort forkert,
- der skal foretages en ny beregning af ammoniakemission til natur,
- miljøgodkendelsen mangler en beskrivelse af til- og frakørselsforhold til husdyrbruget,
- det er uklart, om afstandskravene til boringen på Svanholmsmindevej 31A er overholdt,
- BAT-kravet er opgjort forkert og ikke overholdt,
- der er samdrift mellem Svanholmsmindevej 31A og Svanfolkvej 16,
- Rebild Kommune har handlet i strid med officialprincippet samt god forvaltningsskik, og
- klager oplever store lugtgener fra den fælles mergelgrav og husdyrbruget efter ibrugtagning af den nye stald.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Sagens forhistorie

Rebild Kommune meddelte den 13. januar 2017 miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug og et mindre hestebrug på Svanholmsmindevej 31A, 9293 Kongerslev. Godkendelsen blev meddelt efter dagældede husdyrbruglovs § 12.

Miljøgodkendelsen indebar, at en eksisterende stald med 400 stipladser beliggende nordvest for to eksisterende gyllebeholdere blev nedrevet, at to eksisterende gyllebeholdere blev overdækket, og at en del af en eksisterende svinestald (benævnt ”eks stald”) ud mod Svanholmsmindevej blev erstattet af en ny staldbygning på ca. 3.120 m².

Det nye staldanlæg skulle etableres ca. 8 m fra Svanholmsmindevej og ca. 18 m fra en privat vandboring (DGU nr. 42.185) på ejendommen Svanholmsmindevej 18, der ligger på den modsatte side af Svanholmsmindevej. Afstandskravene i dagældende husdyrbruglovs § 8, stk. 1, nr. 4, på 15 m til offentlig vej og afstandskravet i lovens § 8, stk. 1, nr. 1, på 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg var dermed ikke overholdt.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at ansøger oplyste, at det ikke var muligt at placere stalden i større afstand fra vejen, da der på den anden side af den ansøgte stald var opført maskinhus og siloer til foder, og at en alternativ placering længere væk fra den nuværende placering ud i marken ville have krævet et yderligere foderanlæg, da det vil være meget energitungt og uhensigtsmæssigt at flytte foder over større afstande.

Rebild Kommune meddelte på baggrund af ansøgers oplysninger i medfør af dagældende husdyrbruglovs § 9, stk. 3, dispensation fra afstandskravene. Kommunen anførte i den forbindelse, at det nye staldanlæg blev placeret i samme afstand fra Svanholmsmindevej, som det eksisterende anlæg, der blev revet ned, således at det nye staldanlæg blev bygget sammen og flugtede med den del af det eksisterende staldanlæg, der blev fastholdt i drift.

Miljøgodkendelsen indeholder i bilag 2 følgende to situationsplaner:

Miljøgodkendelsen blev påklaget den 27. januar 2017, hvorefter Miljø- og Fødevareklagenævnet behandlede sagen og den 11. maj 2020 stadfæstede afgørelsen med ændringer.

Ved prøvelse af dispensationen fra afstandskravet til offentlig vej fandt Miljø- og Fødevareklagenævnet ikke grundlag for at tilsidesætte Rebild Kommunes vurdering af, at der kunne meddeles dispensation til den ansøgte placering af stalden. Nævnet lagde ved vurderingen bl.a. vægt på, at kommunen undersøgte alternative placeringer og ikke fandt disse bedre egnede henset til den eksisterende bygningsmasse på ejendommen samt hensynet til, at stalden blev placeret i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal. Nævnet lagde endvidere bl.a. vægt på, at stalden delvist erstattede og skulle opføres i forlængelse af det eksisterende staldanlæg, hvorved den eksisterende afstand til vejen blev fastholdt og videreført.

2.2 Den påklagede afgørelse

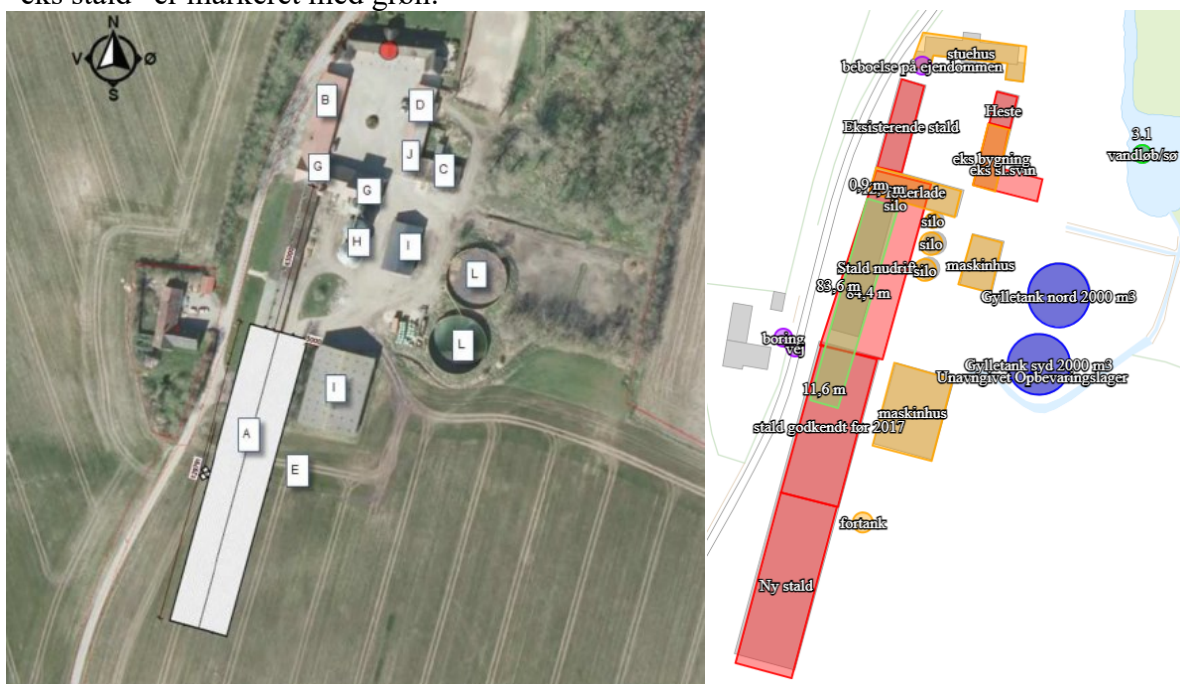
Rebild Kommune har den 16. august 2021 med hjemmel i husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, meddelt en ny miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug og et mindre hestebrug på Svanholmsmindevej 31A, 9293 Kongerslev.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at miljøgodkendelsen af 13. januar 2017, som Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæstede med ændringer den 11. maj 2020, er udnyttet for så vidt angår de seks årsheste, men ikke for så vidt angår etablering af det nye staldanlæg og udvidelse af produktionen af slagtesvin.

Den nu meddelte miljøgodkendelse indebærer, at husdyrbruget overgår til ny regulering efter produktionsareal (stipladsmodellen) og omfatter godkendelse af et samlet produktionsareal på 3.026 m². I den sammenhæng indebærer godkendelsen nedrivning af den eksisterende bygning ”eks stald” samt etablering af en ny slagtesvinestald på 1.667 m² med et produktionsareal på 1.358 m². I forhold til det godkendte i 2017-miljøgodkendelsen flyttes en del af den nye slagtesvinestald ca. 68 m mod syd. Godkendelsen indebærer endvidere etablering af en hovedtilkørselsvej til anlægget umiddelbart nord for den nye slagtesvinestald, en tilkørselsvej øst om den nye slagtesvindstald til brug for indlevering af grise samt en fortank øst for den nye stald.

På husdyrbruget er der flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg), hvorfor der efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, er tale om et IE-husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen indeholder på side 32 følgende kortmateriale (udklip til venstre). Opgørelsen over bygninger på husdyrbruget (udklip til højre) er hentet fra ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk, og staldanlægget ”eks stald” er markeret med grøn:

I forhold til dispensation fra afstandskravet til offentlig vej har Rebild Kommune i miljøgodkendelsen (godkendelsens side 17) vurderet:

”Der er ansøgt om dispensation i forhold til afstandskravet til offentlig vej (Svanholmsmindevej 31A) til etablering af det nye staldanlæg (”stald godkendt før 2017” og ”Ny stald”), nærmere end 15 meter fra vejen. Den nordligste del af det nye staldanlæg ligger 6,4 meter fra Svanholmsmindevej og afstanden øges gradvist til ca. 30 meter i det nye staldanlægs

sydligste del, på grund af vejens lettere kurveformede forløb på stedet. Kommunen dispenserer fra afstandskravet på 15 meter for en del af den nye stald, med baggrund i, at den valgte placering samlet set, er vurderet at være den bedste af de undersøgte alternative muligheder.”

2.3 Klagens indhold

Klagen inklusiv klagens bilag samt klagers supplerende bemærkninger er meget omfattende og gengives i hovedtræk nedenfor. Alle oplysninger er dog indgået i Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af sagen.

Klager har anført, at den påklagede afgørelse er truffet på et forkert lovgrundlag, idet hele husdyrbruget skal godkendes på ny ved overgang til den nye regulering efter produktionsareal (stipladsmodellen).

Dernæst har klager anført, at ansøger har foretaget en række ændringer i strid med Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 11. maj 2020 om stadfæstelse af den tidligere miljøgodkendelse.

Videre har klager anført, at der skal laves en ny beregning af gylleproduktion og en ny gyllekapacitetsberegning, og at der ved beregningerne skal inddrages de korrekte forudsætninger.

Klager har desuden anført, at Rebild Kommune ikke har overholdt parts-høringsreglerne ved meddelelse af dispensationer fra afstandskrav til ikke-almment vandværk og til offentlig vej. Hertil kommer, at dispensationerne er givet i forbindelse med miljøgodkendelsen af 13. januar 2017, og idet placeringen af stalden er flyttet sidenhen, skal der laves en ny vurdering af dispensationerne.

Herudover har klager anført, at staldstørrelserne, produktionsarealerne og dermed tillige nudrift og ansøgt drift er opgjort forkert.

Endvidere har klager anført, at der skal foretages en ny beregning af ammoniakemissionen til kategori 1-, 2-, og 3-natur, da der er sket ændring i reguleringen om fastsættelse af målepunkter, gyllebeholderne ikke overdækkes, der er faktuelle fejl i Miljøstyrelsens data, og der mangler inddragelse af kumulation.

Dernæst har klager anført, at der i miljøgodkendelsen mangler en beskrivelse af til- og frakørselsforholdene på husdyrbruget.

Videre har klager anført, at det er uklart, om afstandskravene til boringen på Svanholmsmindevej 31A er overholdt.

Derudover har klager anført, at BAT-kravet er opgjort forkert, og at BAT-kravet ikke er opfyldt.

I øvrigt har klager anført, at der er samdrift mellem Svanholmsmindevej 31A og Svanfolkvej 16.

Yderligere har klager anført, at Rebild Kommune i forbindelse med behandling af sagen har handlet i strid med officialprincippet og god forvaltningsskik.

Videre har klager anført, at klager oplever store lugtgener fra den fælles mergelgrav beliggende 400 m syd for husdyrbruget og fra husdyrbruget efter ibrugtagning af den nye stald, som der ikke er givet ibrugtagningstiladelse til.

Endelig har klager anført en række betragtninger om, at afgørelsen er ugyldig som følge af, at Rebild Kommunes sagsbehandling har været kritisabel, at kommunen har afvist klagers mødebegæring, og at formuleringen i offentliggørelsen af afgørelsen er mangelfuld. Hertil kommer, at miljøgodkendelsen ikke indeholder oplysninger om vandforbruget, og at husdyrbruget ifølge klager bør lave et ventilationsafkast i en højde af 6 m over tagryggen. Videre påpeger klager, at det er ukendt, hvilken miljømæssig betydning det har, at den nye stald indebærer et terrænfald på yderligere ca. 2-4 m, og at klager har etableret en brovægt på Svanfolkvej 16. I tillæg hertil har klager anført en række betragtninger vedrørende tilsyn på en række husdyrbrug og om aktindsigt, herunder fremsat anmodninger om aktindsigt og klaget over afgørelser om aktindsigt.

Vedlagt klagen er bl.a. Overblik nr. 10 fra Folketingets Ombudsmand vedrørende begrundelse, ansøgninger til miljøgodkendelse for en række forskellige husdyrbrug samt dokumenter vedrørende aktindsigt.

2.4 Rebild Kommunes bemærkninger til klagen

Rebild Kommune har den 16. september 2021 til klagen bemærket, at kommunen løbende har fremsendt de anmodede akter og i miljøgodkendelsens bilag 3 har besvaret de spørgsmål, der kom ind i høringsperioden, samt at kommunen ikke har yderligere bemærkninger.

2.5 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 13. marts 2023 anmodet Rebild Kommune om at redegøre nærmere for, hvilke alternative muligheder, der er undersøgt, samt hvorfor det efter kommunens vurdering ikke har været muligt at placere stalden, så afstandskravene kunne overholdes. Nævnet har i tillæg hertil konstateret, at ansøger har opført stalden. Nævnet har i den forbindelse spurgt kommunen, om det er kommunens opfattelse, at stalden er opført i overensstemmelse med dispensationen i miljøgodkendelsen af 16. august 2021.

Rebild Kommune har i høringssvar af 21. marts 2023 til Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyst, at:

”Vedhæftet er tre alternative placeringer, som er blevet undersøgt i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse.

Placeringen 1 ved eksisterende maskinhus er ikke en mulighed, da der vil komme restriktive brandkrav, hvis stalden skal bygges direkte på maskinhuset. Alternativt skal der være en afstand på ca. 7-10 meter, og så vil bygningen komme længere mod syd, dvs. væk fra de eks. produktionsbygninger.

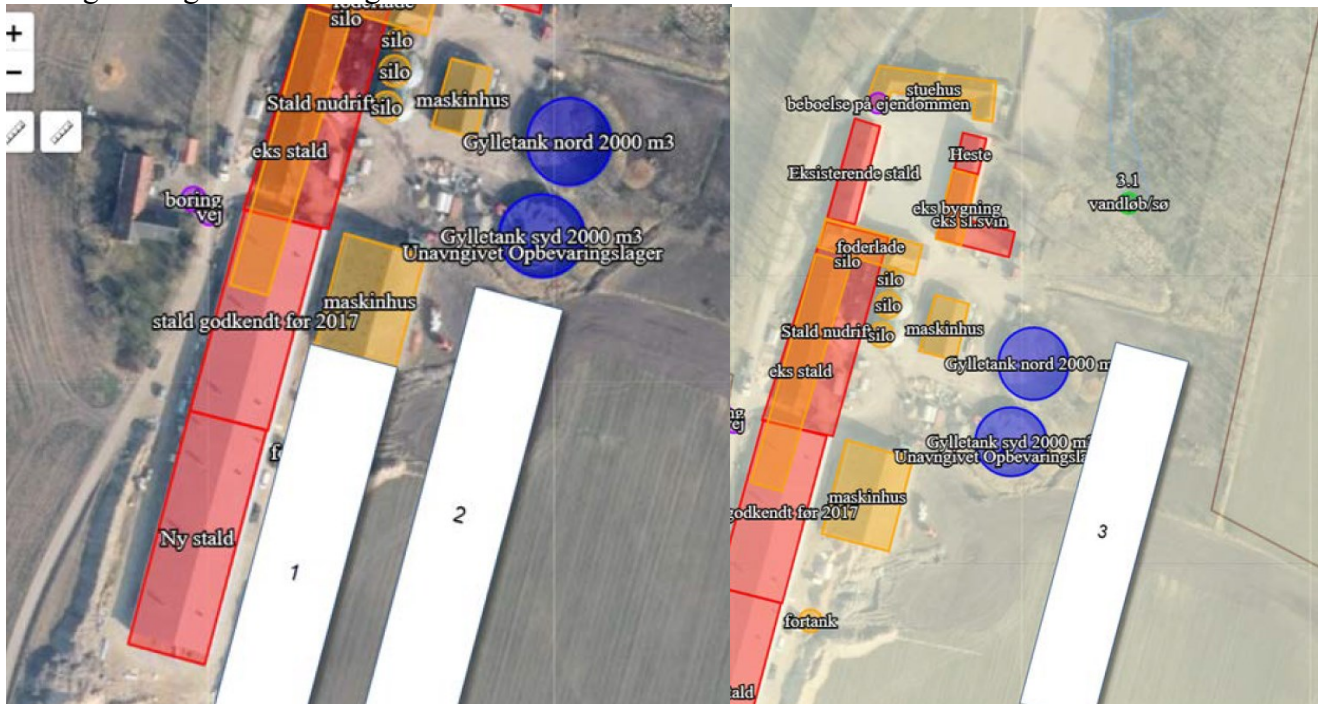
Placering 2 syd for eksisterende gyllebeholder er ikke en mulighed, da der ligger et vandløb nord for placeringen, og derved kan denne placering ikke overholde afstandskravet til vandløb.

Placering 3 har også været overvejet, men det vil resultere i spredt bebyggelse og et uharmonisk indtryk af bygningsmassen. Dette er ikke ønskeligt i forhold til landskabelige værdier.

Rebild Kommune har derfor vurderet at den valgte placering er den eneste mulighed.

Det er Rebild Kommunes opfattelse, at dispensationen i miljøgodkendelsen af 16. august 2021 er overholdt, da stalden er opført 6,4 meter fra vejen.”

Vedlagt høringsvaret er følgende kortmateriale:

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevareklagenævnet har deltaget i sagens behandling: Lise Marie Johannessen (formand), landsdommerne Annette Nørby og Olaf Tingleff samt de sagkyndige medlemmer Keld Mortensen og Esben Oddershede.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet om dispensation fra husdyrbruglovens afstandskrav til offentlig vej (afsnit 3.2.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Rebild Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Det ansøgte er omfattet af godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, idet produktionsarealet er på mere end 100 m² og har flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg).

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De nærmere regler om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.⁴

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelse om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet.

⁴ Bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Kommunalbestyrelsen skal ved sin vurdering efter stk. 1 inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 2.

Ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen desuden sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 40, nr. 1-6.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 41, stk. 1.

3.2.2 Dispensation fra husdyrbruglovens afstandskrav til offentlig vej

Det fremgår af husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 4, at etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, ikke er tilladt inden for 15 m til offentlig vej.

Det følger af husdyrbruglovens § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen, i tilfælde, hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig, kan dispensere herfra og fastsætte vilkår til indretning og drift af husdyrbruget. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at for tilladelses- og godkendelsespligtige husdyrbrug skal dispensationen indgå i den samlede afgørelse af sagen, og der skal fastsættes vilkår, som sikrer, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener.⁵ Når der dispenseres i forbindelse med et projekt, hvor der også er krav om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a, skal dispensationen med andre ord være indeholdt i godkendelsen.

Om behandlingen af ansøgninger og projekter, der indebærer, at afstandskravene i § 8 ikke kan overholdes, anføres følgende i Miljøstyrelsens husdyrvejledning:⁶

”Afstandskravene i § 8 skal som hovedregel overholdes. Hvis det i en konkret sag ikke er muligt for husdyrbruget at finde en egnet placering, der er i overensstemmelse med afstandskravene, kan kommunen efter omstændighederne dispensere fra et eller flere af kravene, hvis husdyrbruget redegør for, hvorfor det ikke er muligt at finde en placering uden

⁵ Jf. bemærkningerne til § 9 i forslag LSF55 til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som fremsat den 26. oktober 2006 (2006/1 LSF 55).

⁶ <https://husdyrvejledning.dk/kom-godt-i-gang/krav-til-placering-af-anlaeg-paa-husdyrbrug-i-forhold-til-omgivelserne#k4>.

for forbudszonen uden andre væsentlige gener eller en væsentlig øget forurening. Der er tale om konkret vurdering af sagens omstændigheder, hvor kommunen i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige regler afvejer hensynene til husdyrbruget over for de hensyn, som varetages med det afstandskrav, som fraviges. Dispensationen kan meddeles som led i en godkendelse eller tilladelse, og ansøgeren vil i ansøgningen skulle redegøre for sine eventuelle overvejelser om alternative placeringer m.v.”

Af forarbejderne til bestemmelserne i husdyrbruglovens § 8 og § 9 fremgår, at reglerne er en videreførelse af de tilsvarende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.⁷ I Miljøstyrelsens vejledning til husdyrgødningsbekendtgørelsen anføres følgende om dispensation fra afstandskrav:⁸

”Hvis der gives dispensation, skal der stilles vilkår om indretning og drift med det formål at forebygge forurening, ulemper eller gener for omgivelserne.

[...] Der kan ikke uden videre dispenseres fra afstandskravene, blot fordi en bygning eller et opbevaringsanlæg kommer til at ligge lidt mindre hensigtsmæssigt for driften. Driftsmæssige hensyn kan dog tillægges større betydning, hvor der er tale om dispensation fra afstand til naboskel mod åbne marker i landzone.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 er både miljømæssigt og gene- og hygiejnemæssigt begrundet og er fastsat for at varetage en række beskyttelseshensyn i forhold til omgivelserne.⁹ Lovens hovedregel er, at disse afstandskrav skal overholdes i forbindelse med etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg. Husdyrbruglovens § 9, stk. 3, er således en undtagelsesbestemmelse, der må fortolkes restriktivt.¹⁰

Det fremgår af miljøgodkendelsen af 13. januar 2017, at afstandskravet på 15 m til offentlige vej i dagældende husdyrbruglovs § 8, stk. 1, nr. 4, ikke kunne overholdes, idet det ansøgte staldanlæg skulle placeres 8 m fra den offentlige vej (Svanholmsmindevej).

⁷ Jf. bemærkningerne til §§ 8 og 9 i lovforslag nr. 55 som fremsat den 26. oktober 2006 (2006/1 LSF 55) til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁸ <https://husdyrvejledning.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgoedningsbekendtgørelsen/3-placering-af-anlaeg-mv>.

⁹ Se bl.a. Miljøstyrelsens helpdesk-svar ”Hvad er argumentationen bag afstandskravet på 15 m. til offentlig vej?” af 28. juli 2023 – link: <https://husdyrvejledning.dk/helpdesk/soeg-i-helpdesk-svar/2023/juli/hvad-er-argumentationen-bag-afstandskravet-paa-15-m-til-offentlig-vej>.

¹⁰ Se tilsvarende i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 25. januar 2022 i sagsnr. 19/04156 og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 18. marts 2020 i sagsnr. 18/04989.

Af den nu påklagede miljøgodkendelse fremgår det, at i forhold til det i 2017-miljøgodkendelsen godkendte flyttes en del af den nye slagtesvine-stald ca. 68 m mod syd, og at den nordligste del af det nye staldanlæg placeres 6,4 m fra vejen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det af Miljøstyrelsens hus-dyrvejledning fremgår, at:¹¹

”Offentlige veje og private fællesveje skal forstås i overensstemmelse med vejlovenes regler. Afstanden måles fra anlægget til der, hvor vejen begynder, dvs. ikke til midten af vejen. Afstandskravet gælder fra det nærmeste punkt på anlægget til det nærmeste punkt på vejen.”

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer ved opslag i Danmarks Mil-jøportal, at det ansøgte staldanlæg er opført, som vist på det følgende skråfoto. Nævnet konstaterer endvidere ved opmåling, at der fra det nær-meste punkt på stalden til det nærmeste punkt på vejens faktiske forløb er ca. 6 m.

Den 11. maj 2020 traf Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse om stad-fæstelse med ændringer af 2017-miljøgodkendelsen. Nævnet fandt ikke anledning til at tilsidesætte Rebild Kommunes vurdering af dispensatio-nen fra afstandskravet til offentlig vej, idet kommunen havde undersøgt alternative placeringer og ikke fandt disse bedre egnede henset til den på ejendommen i forvejen eksisterende bygningsmasse samt hensynet til, at stalden blev placeret i tilknytning til det hidtidige bebyggelsesareal. Nævnet lagde også vægt på, at stalden delvist erstattede, og skulle opfø-res i forlængelse af, det eksisterende staldanlæg, hvorved den eksisteren-de afstand til vejen blev fastholdt og videreført.

¹¹ <https://husdyrvejledning.dk/kom-godt-i-gang/krav-til-placering-af-anlaeg-paa-husdyrbrug-i-forhold-til-omgivelserne#k4>.

Rebild Kommune har i den påklagede miljøgodkendelse vurderet, at der i henhold til husdyrbruglovens § 9, stk. 3, kan meddeles dispensation fra afstandskravet på 15 m til offentlig vej i husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 4, med den begrundelse, at den valgte placering er vurderet som den bedste af de undersøgte muligheder.

Derudover har Rebild Kommune den 21. marts 2023 til Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyst, at tre alternative placeringer af stalden er undersøgt i forbindelse med godkendelsen, men at disse tre blev valgt fra. Placering 1 blev valgt fra, fordi placeringen enten ville medføre restriktive brandkrav, eller at placeringen af stalden skulle rykkes 7-10 m mod syd. Placering 2 blev valgt fra, da afstandskravet til vandløb ikke kunne overholdes. Placering 3 blev valgt fra, idet placeringen ville medføre spredt bebyggelse og et uharmonisk indtryk af bygningsmassen i strid med de landskabelige værdier.

Et flertal af Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer finder på baggrund af en samlet vurdering af oplysningerne i sagen, herunder en afvejning af hensynene til husdyrbruget over for de hensyn, som varetages med det afstandskrav, som fraviges, at den meddelte dispensation ikke opfylder betingelserne i husdyrbruglovens § 9, stk. 3. Det ansøgte projekt kan dermed ikke godkendes, hvorfor nævnet ophæver Rebild Kommunes afgørelse af 16. august 2021 og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Flertallet i Miljø- og Fødevareklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at afstandskravene i husdyrbruglovens § 8 er fastsat for at varetage generelle beskyttelseshensyn, at det er lovens hovedregel, at afstandskravene skal overholdes, og at lovens § 9, stk. 3, således er en undtagelsesbestemmelse, der må fortolkes restriktivt. Det er herefter flertallets vurdering, at det ikke er tilstrækkeligt for at opfylde betingelsen i husdyrbruglovens § 9, stk. 3, om at overholdelse af de i lovens § 8 nævnte afstandskrav *ikke er mulig*, at Rebild Kommune har vurderet, at den valgte placering er den bedste mulighed. Flertallet bemærker i forlængelse heraf, at begrundelserne for de fravalgte alternative placeringer anført i høringsvar af 21. marts 2023, herunder bl.a. placering 1, som vil medføre enten restriktive brandkrav, eller at placeringen skal rykkes 7-10 m mod syd, efter flertallets opfattelse ikke fører til, at de alternative placeringsmuligheder – og dermed overholdelse af de i husdyrbruglovens § 8 nævnte afstandskrav – af den grund ikke er mulig.

Ved vurderingen har flertallet i Miljø- og Fødevareklagenævnet desuden lagt vægt på, at forudsætningerne for nævnets afgørelse om stadfæstelse med ændringer af 2017-miljøgodkendelsen ikke længere er tilstede i det ansøgte projekt, da den ansøgte stald ikke delvist erstatter, eller opføres i direkte forlængelse af, det eksisterende anlæg, ligesom den eksisterende afstand til vejen ikke bliver fastholdt og videreført.

Et mindretal af Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer (det sagkyndige medlem Esben Oddershede) finder det ubetænkeligt at meddele dispensation fra afstandskravet på 15 m til offentlig vej. Mindretallet har lagt vægt på, at flere af de eksisterende bygninger på husdyrbruget er placeret tættere på vejen end den ansøgte staldbygning, og at der kun er tale om en mindre del af det ansøgte byggeri. Dertil kommer, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i 2020 stadfæstede en dispensation fra afstandskravet til den samme vej på 8 m i forbindelse med en anden ansøgning fra samme husdyrbrug. Endelig har mindretallet lagt vægt på, at formålet med afstandskravet er at varetage beskyttelseshensynet til omgivelserne, herunder støv-, støj- og fluegener for naboer, men at der konkret ikke er naboer at tage hensyn til.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Fastlæggelse af husdyrbrugets BAT-krav

Ved den fornyede behandling af sagen skal Rebild Kommune overveje, om stalden ”stald godkendt før 2017” ved beregning af BAT-kravet skal indgå med BAT-forudsætningen ”Ikke realiseret staldafsnit, BAT-krav fastlagt i tidligere afgørelse” eller eventuelt BAT-forudsætningen ”Nyt (inkl. renoverede) staldafsnit”. I den forbindelse skal kommunen inddrage de tilpasninger af projektet, der er foretaget siden den tidligere godkendelse af stalden.

Derudover skal Rebild Kommune ved den fornyede behandling af sagen sikre, at den beregnede ammoniakemission fra husdyrbruget ikke overstiger det korrekt fastsatte BAT-krav, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25, stk. 1.

Overdrev sydøst

Miljø- og Fødevareklagenævnet har konstateret, at der sydøst for husdyrbruget er lokaliseret et område, der, jf. den vejledende § 3-registrering, er et overdrev. Det er nævnets vurdering, at såfremt der er tale om et overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3,¹² og som derfor også er kategori 3-natur, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 3, skal der ved den fornyede behandling af sagen foretages en beregning af merdepositionen til det nærmeste punkt i overdrevet.

Beregning af merdeposition af ammoniak

Rebild Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen sikre, at merdepositionen af ammoniak er beregnet korrekt. Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i den forbindelse, at merdepositionen beregnes som forskellen mellem ammoniakdepositionen fra husdyrbruget i ansøgt drift og ammoniakdepositionen fra husdyrbruget i såvel nudrift som 8 års-drift, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 2, jf. § 30, stk. 4-7.

¹² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Nudriften fastlægges for hvert staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg som den hidtil lovlige drift i henhold til bindende krav i meddelte godkendelser, tilladelser og anmeldelser, der er udnyttet, og ikke efterfølgende er bortfaldet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 3. Nævnet bemærker i den sammenhæng, at der ved fastlæggelse af husdyrbrugets nudrift således ikke kan inddrages staldanlæg, der er godkendt i en tidligere godkendelse, hvis staldanlægget endnu ikke er opført.

8 års-driften fastlægges som husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden for hvert enkelt staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30, stk. 6. Nævnet bemærker i den sammenhæng, at 8 års-driften skal fastlægges efter de samme principper som nudriften,¹³ hvorefter 8 års-driften skal fastlægges med udgangspunkt i de stalde og staldsystemer, der blev godkendt til dyr i 2007-miljøgodkendelsen, medmindre retten til at anvende staldene efterfølgende er bortfaldet grundet kontinuitetsbrud.

Ruheder af natur og opland

Miljø- og Fødevareklagenævnet har konstateret, at ruheden i naturpunkt 3.3. er fastlagt til blandet natur med lav bevoksning (bn), og at ruheden af oplandet til naturpunkt 3.4. for alle staldafsnit og lagre er fastlagt til landbrug (l).

Rebild Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen sikre, at de valgte ruheder for natur og opland er fastlagt korrekt i henhold til notat om oplands- og naturtyper fra 2006.¹⁴

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Rebild Kommunes afgørelse af 16. august 2021 om miljøgodkendelse til udvidelse af et svinebrug og et mindre hestebrug på Svanholmsmindevej 31A, 9293 Kongerslev, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

¹³ Se Miljøstyrelsens helpdeskvar ”Fastlægning af 8 års drift” af 18. juni 2019, hvor svaret er ændret den 3. maj 2023 – link: <https://husdyrvejledning.dk/helpdesk/soeg-i-helpdesk-svar/2019/juni/fastlaegning-af-8-aars-drift>.

¹⁴ Pixi-bog – oplands og naturtypeeksempler af 18. december 2006 – link: [https://oldwiki.mst.dk/\(X\(1\)S\(of41j3zsqnxtid55vxb3etu3\)\)/GetFile.aspx?File=/Faglige%20dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf](https://oldwiki.mst.dk/(X(1)S(of41j3zsqnxtid55vxb3etu3))/GetFile.aspx?File=/Faglige%20dokumenter/Naturpixibog06032007.pdf).

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Rebild Kommune (Natur og Miljø, j.nr. 09.17.19-P19-2-21) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Lise Marie Johannessen
Formand